
Konkurs na pamiętnik Łodzianina

Przegląd Socjologiczny / Sociological Review 9/1-4, 445-448

1947

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

2. Mgr Lidia Zajczykowa: Demokratyzacja społecznej struktury włókienniczego przemysłu w Łodzi w związku z nacjonalizacją przemysłu.
3. Mgr Leon Szyfman: Marksizm w rozwoju socjologii polskiej.
4. Mgr Jerzy Piotrowski: Zagadnienie narodu w świetle współczesnej literatury historycznej i socjologicznej.
5. Ks. Mgr Edward Wojtusik: Społeczna genealogia duchowieństwa katolickiego diecezji tarnowskiej w XIX w.
6. Mgr. Halina Niewiarowska: Praca społeczno-wychowawcza w internatach dla dzieci i młodzieży różnych kierunków ideologicznych na wybranych przykładach (RTPD, CHTPD, katolickich i inn.).

Prace magisterskie:

1. Renata Szwarz: Łódź i zagadnienie przemysłu łódzkiego w „Prawdzie“ Al. Świętochowskiego na tle stosunków Łodzi i Warszawy.
2. Maria Śliwowska: Zagadnienia wychowania i szkolnictwa w „Prawdzie“ Al. Świętochowskiego.
3. Eugenia Jagiełło-Lys: Ruch „Wici“ w regionie łódzkim na tle gospodarczo-społecznej odrębności regionu oraz w związku z innymi ruchami społecznymi regionu w latach międzywojennych.
4. Antonina Kłoskowska: Zagadnienie wyższego wykształcenia w Łodzi na tle społeczno-gospodarczych i kulturalnych stosunków miasta w XIX w. i w latach międzywojennych.
5. Wacław Piotrowski: Wolne zawody w Łodzi na tle rozwoju miasta w XIX w. i w latach międzywojennych.
6. Jan Lutyński: Dzielnica Bałuty w strukturze ekologicznej Łodzi przed wojną i obecnie.
7. Jakub Litwin: Dwa akty walki robotników łódzkich, 1892 i 1905. — Analiza porównawcza.

Wykłady socjologiczne na rok 1947/48

- Prof. Dr Józef Chałasiński: Systematyczny kurs socjologii, I, II, III tr.; 2 g. t.
— Socjologiczne badania terenowe, I, II, III tr.; 1 g. t.
- Zast. Prof. Dr Nina Assorodobraj: Z zagadnień socjologii klas społecznych, I, II, III tr.; 2 g. t.
- Zast. Prof. Dr Jan Szczepański: Historia socjologii, I, II, III tr.; 2 g. t.
— Wybrane zagadnienia z socjologii współczesnej, I, II, III tr.; 1 g. t.

Konkurs na pamiątnik Łodzianina

Łodzianie!

Miasto nasze jest miastem wyjątkowym w Polsce, a nawet w Europie. Nie posiada ono historii długiej, ale za to imponuje tempem swojego rozwoju. Z małego nic nie znaczącego osiedla wysiłkiem ludzi pracy powstał największy w kraju ośrodek fabryczny, który obecnie, w naszych oczach staje się wielkim miastem, centrum przemysłu i kultury.

Instytut Socjologiczny Uniwersytetu Łódzkiego, naukowa instytucja zajmująca się badaniem życia społecznego, pragnie odtworzyć historię naszego miasta — tak odmienną od dziejów innych miast.

Chcemy spojrzeć na historię Łodzi oczyma tych, którzy ją przeżywali i tworzyli. Chcemy przedstawić nasze miasto w świetle pamiętników ludzi, którzy je budowali lub budują swoją pracą. Piszcie więc swoje pamiętniki! Opiszcie historię swojego życia i swojego miasta, swojego życia domowego i swoich warsztatów pracy, swoich ulic i dzielnic, a przede wszystkim własnej walki o lepsze warunki życia dla siebie i swojej rodziny. **Piszcie wszyscy! Robotnicy, kierownicy fabryk i urzędnicy, rzemieślnicy i nauczyciele, kupcy i przedstawiciele wolnych zawodów, studenci, pracownicy instytucji publicznych i działacze społeczni, pracujący i niepracujący, mężczyźni i kobiety.**

Opisanie własnego życia i wspomnień nie wymaga specjalnego wykształcenia, ani przygotowania. Najlepsze pamiętniki, jakie zostały zebrane przed wojną, pisali robotnicy i chłopci. Najłatwiej jest opisywać rok po roku, zaczynając od dzieciństwa. Opisywać trzeba obszernie i szczegółowo, ponieważ każde łódzianina i każdej rodziny łódzkiej stanowią źródło do historii miasta.

Każdy może pisać tak, jak sądzi, że będzie najlepiej. Zwracamy tylko uwagę na to, aby w pamiętniku w miarę możliwości uwzględnić obszernie zarówno historię swojego życia, jak i historię swojej rodziny, warsztaty pracy i dzielnic, zarówno swoje życie prywatne jak i publiczne. W pamiętniku należy więc opisać miejsca pracy i różne jej okresy, drogę do zawodu i obecnego w nim stanowiska, stosunki i warunki w zakładzie pracy, strajki i lokauty, okresy bezrobocia, warunki materialne rodziny, kształcenie dzieci i ich losy.

Dalej trzeba przedstawić, jak piszący zdobywał wykształcenie ogólne i zawodowe; trzeba więc uwzględnić szkołę i samouctwo, kursy, na jakie uczęszczał, styczności z organizacjami społecznymi, sportowymi, religijnymi, politycznymi itp. Trzeba przedstawić nie tylko pracę ale i rozrywki, uwzględnić także książki, które się czytało.

Opisując w pamiętniku swoją rodzinę trzeba napisać, skąd ona pochodzi, od jak dawna mieszka w naszym mieście, w jaki sposób piszący lub jego rodzina sprowadzili się do Łodzi i jak rozpoczynali tutaj swoje życie. Trzeba opowiedzieć o różnych dzielnicach miasta, w których mieszkali piszący w różnych okresach życia, przed wojną, w czasie wojny i obecnie, z jakimi dzielnicami (ulicami) życie jego jest szczególnie związane. Dobrze byłoby dokładnie opisać życie tych dzielnic, ich przemiany i historię. Następnie należy przedstawić stosunki poza rodzinne, towarzyskie i przyjacielskie; czy piszący utrzymuje łączność z krewnymi i znajomymi spoza Łodzi. Z jakimi ludźmi stykał się bliżej w ciągu swego życia, gdzie i kiedy ich poznał. Może byli między nimi ludzie z jakichkolwiek powodów znani (działacze polityczni i społeczni, duchowni, fabrykanci, uczeni, sportowcy itp.). Może zresztą nie będąc mu znani osobiście odegrali w jego życiu jakąś rolę.

Prosimy o uwzględnienie powyższych spraw także przy opisywaniu życia w okresie okupacji (o ile piszący przebywał wtedy w Łodzi). Dla tego okresu uwzględnić także należy sprawę, jak układały się stosunki narodowościowo i wyznaniowo w mieście. Jeżeli opisujący przebywał w czasie okupacji poza Łodzią, podać przyczyny opuszczenia miasta, co łączyło go w tym czasie z Łodzianami i z Łodzią i dlaczego do niej wrócił.

Dobrze byłoby doprowadzić pamiętnik do chwili obecnej, uwzględniając równie szczegółowo okres powojenny, a specjalnie zmiany w warunkach życia i pracy. Pożądane byłoby również, aby w końcu pamiętnika autor przedstawił swój pogląd na historię miasta, aby napisał co myśli o roli poszczególnych grup ludzi (robotnicy, fabrykanci, duchowieństwo, inteligencja i inni) w jego rozwoju, o poszczególnych instytucjach i urządzeniach miasta dawnych i obecnych, i o tym, jak sobie wyobraża dalszy rozwój Łodzi.

Do współpracy wzywamy zarówno tych, którzy mieszkają w Łodzi od urodzenia jak i tych, którzy do niej przybyli i czują się Łodzianami, niezależnie od ich pochodzenia klasowego czy narodowego, pracujących, jak i tych, którzy z jakichkolwiek powodów są obecnie nie zatrudnieni (emerytów, inwalidów, zwłaszcza ludzi starszych, posiadających bogate wspomnienia).

Pamiętnik powinien obejmować przynajmniej około 100 stron (50 kartek) papieru formatu kancelaryjnego, lub około 200 stron (100 kartek papieru formatu zeszytowego). Komu by sprawiało trudność nabycie materiałów piśmieniowych, może się zgłosić po nie do Instytutu. Prace można składać do dnia 1 grudnia bieżącego roku w Instytucie Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, mieszczącego się przy ul. Uniwersyteckiej (dawniej Trębackiej) nr 3, IV piętro, tel. 115-53.

Autorzy 7 wyróżnionych prac otrzymają nagrody pieniężne w wysokości od 5.000.— do 25.000.— zł; poza tym będą liczne mniejsze nagrody. O przyznaniu nagród zadecyduje po rozpatrzeniu pamiętników Sąd Konkursowy.

Najlepsze prace będą drukowane. Wszyscy, którzy nadesłali pamiętniki, otrzymają książkę o Łodzi opracowaną na podstawie ich prac.

Błędy, zły styl, brzydkie pismo, przy ocenie nie będą brane pod uwagę. Autorzy mogą nie podawać swoich nazwisk, mogą też nie podawać prawdziwych nazwisk osób wymienionych w pamiętnikach. Prace można podpisać nazwiskiem zmyślonym lub tylko godłem. **Autorstwo prac nie podpisanych nazwiskiem będzie w razie otrzymania nagrody ustalone na podstawie rozmowy z autorem co do szczegółów treści pamiętnika. W ten sposób autorzy mogą mieć zupełną pewność utrzymania w tajemnicy swoich nazwisk, jeżeli będą tego chcieli.**

Prace nadesłane zostają wyłączną własnością Instytutu Socjologicznego U. Ł. Wszelkie dodatkowe informacje i wyjaśnienia można otrzymać w lokalu Instytutu pod wyżej podanym adresem.

Spodziewamy się zresztą współpracy nie tylko w formie pamiętników, ale także ustnych i piśmiennych informacji, dotyczących Łodzi, jej dzielnic, ulic, domów, zakładów pracy, instytucji i innych informacji z historii i życia miasta. Pragniemy nawiązać stosunki z wszystkimi, którym równie jak nam, bliska jest sprawa naszego miasta i jego historii.

Instytut Socjologiczny U. Ł.

Prof. Dr Józef Chałasiński, Prof. Dr Natalia Gąsiorowska-Grabowska,
Prof. Helena Radlińska, Prof. Dr Marian Serejski, Dr Jan Szczepański.

Łódź, dnia 16.VI.1947 r.

